



Temat: Jastrzębie i gołębie – Konflikt

Aby zgłębić temat konfliktu, podzieliliśmy pracę na trzy odrębne części. W każdej części rozpatrywany jest konkretny aspekt tego zagadnienia, przedstawione są różne punkty widzenia i problemy.

- Część 1** Jak rozwijają się konflikty?
Część 2 Koszty ludzkie konfliktu
Część 3 Czego potrzeba, aby zawrzeć pokój?

Na każdą część składają się:

- Wskazówki dla nauczyciela (2–4 strony)
- Ćwiczenia
- Wizualne i tekstowe materiały pomocnicze
- Proponowane materiały online

Każda część jest przewidziana do realizacji w przeciągu ok. 60 minut, ale do nauczyciela należy wybór, które zajęcia klasowe lub grupowe należy przeprowadzić. Ćwiczenia mogą obejmować dyskusję pod kierunkiem nauczyciela, pracę w grupach, samodzielną naukę oraz korzystanie z pierwotnych i wtórnych historycznych materiałów źródłowych.

Ogólny zarys tematu

Dzisiejsza Europa to w dużym stopniu wypadkowa zarówno historii wojny, okupacji i destrukcji, jak i historii solidarności, negocjacji i pojednania. Pomimo że dzisiaj większość Europejczyków żyje w pokojowych warunkach i kojarzy wojnę z innymi częściami świata lub odległą historią, dynamika konfliktu i współpracy, która ukształtowała nasz kontynent, ciągle dotyczy nas wszystkich. Dynamika ta w dużym stopniu zależy bowiem od możliwości wyboru dostępnych jednostkom i grupom ludzi, podejmowanych przez nich decyzji i konsekwencji tych decyzji.

Omawiając ten temat, zajmiemy się rolą jednostek i grup w wywoływaniu, pogłębianiu, łagodzeniu i unikaniu konfliktów, co umożliwi przeanalizowanie wspólnie z uczniami podstawowych kwestii moralnych. Dzięki porównaniu wydarzeń historycznych i połączeniu ich z działaniami jednostek proponowane zajęcia i pytania zachęcą uczniów zarówno do historycznych refleksji, jak i do rozwijania czynnej postawy obywatelskiej.

Definicje

Uczniowie mogą wykorzystać poniższe definicje w niektórych z proponowanych zajęć:



Konflikt

Od łacińskiego słowa *conflictus*, które oznacza zderzenie lub starcie. Pojęcie to jest rozumiane jako spór między co najmniej dwiema stronami, odbierany przez te strony jako zagrożenie dla ich potrzeb, interesów lub obaw.

Źródło: Publikacja Rady Europy, „Youth Transforming Conflict”, 2012

Pokój

Pokój negatywny: taki pokój jest tylko przeciwieństwem wojny. Celem jest unikanie wojny osiągnięte dzięki utrzymywaniu równowagi sił i odstraszeniu, a nie dzięki współpracy.

Pokój pozytywny: pokój osiągnięty pokojowymi środkami, co oznacza, że metody stosowane do jego zapewnienia są zgodne z zasadami sprawiedliwości i praw człowieka.

Źródło: Publikacja Rady Europy, „Youth Transforming Conflict”, 2012

Pacyfizm

Odmowa stosowania przemocy do rozwiązywania konfliktów. Pojęcie to obejmuje szereg postaw, od totalnego odrzucenia wszelkich form przemocy – nawet do samoobrony – po apele o całkowitą likwidację instytucji militarnych i wojennych. Pacyfiści wierzą, że spory międzynarodowe można i trzeba rozwiązywać pokojowo.

Źródło: Publikacja Rady Europy, „Youth Transforming Conflict”, 2012

Ofiary

Osoby, które zostały skrzywdzone lub zaatakowane słownie lub fizycznie.

Źródło: Materiały dla nauczycieli opracowane przez dział Decision-Making in Times of Injustice organizacji Facing History and Ourselves

Bierni widzowie

Osoba lub grupa ludzi, którzy widzą niedopuszczalne zachowanie, ale nie robią nic, żeby je zatrzymać.

Źródło: jw.

Sprawcy

Ci, którzy popełniają przestępstwa oraz inne akty niesprawiedliwości lub przemocy.

Źródło: jw.

Ratownicy

Ludzie, którzy próbują ratować ofiary przemocy.

Źródło: jw.